

Előfizetési árak:

Egész évre · 20 kor. — fill.
Félévre · 10 > — >
Negyedévre · 5 > — >
Egy óra · 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Városi közgyűlés.

Pécs, 1900. november 5.

Gratulációval kezdődött a város mai rendkívüli közgyűlése; nevenapja volt az elnöklő polgármesternek és a távollévő főispánnak s az az egyhangu helyeslés, a mely ez alkalomból a szerencsekívánatok tolmácsolását tartalmazó indítványt minden oldalról kísértte, legjobb bizonyítéka annak, hogy városunk vezető férfait általános tisztelet és rokonszenv környékezi, még azok részéről is, akik ellenőrző hivatásuknál fogva a tanácsnak és fejének ténykedését szigorú kritikával kísérik, mert az élesebb kritika mellett is elismerik az intenció tisztaságát, mely azokat vezérli működésükben.

Azt az idillikus harmóniát, a mely a főnti személyi motivumok behatása alatt az ülés kezdetén betöltötte a tanácskozási termet, a további tanácskozás folyamán már föl is váltotta az itt-ott hevesebb, de azért mindig tárgyias eszmeharc, amelyet a tanácsnak a vízvezeték gondozása tárgyában tett előterjesztése idézett föl.

Jó két óra hosszat tartott ez a vita s ezt a hosszadalmasságot bizony jórészt a tanácsi előterjesztés fölületes volta okozta, amely nem merítette ki mindazt, amit tudni szükséges volt, hogy alapos határozat hozható legyen. A vita folyamán aztán több olyan szabálytalanság nyert beigazolást, amely e kérdés körül megtörtént s ez bizony alaposan megváltoztatta azt a nézetet, amelyet a tanácsi előterjesztés egyszerű hallása után bárki is alkotott magának a dolog felől.

Ilyen volt először is az, hogy a tanács azt a leiratot, amelyet a miniszter a város közönségéhez intézett, nem terjesztette a közgyűlés elé, hanem e nélkül fogott annak végrehajtásához, mikor a pályázati feltételeket megállapította, árlejtést tartott s ennek eredményével lépett a közgyűlés elé. De a hirdeteményileg közzétett pályázati feltételeket is megváltoztatta időközben s ezt csak egypár céggel közölte.

Az ilyen eljárás amíg egyrészt részélyeztetetheti a város érdekeit s mint a jelen esetben is, kétes kimenetelű pörökbe keverheti a várost, addig másrészt elébe vág a közgyűlés ama jogának, hogy a miniszteri rendelet ellen fölíratozhat s annak visszavonását követelheti. A hoszu-

vitának az is lett a vége, hogy a pályázat új feltételeinek megállapítását s az egész új árlejtési eljárást megsemmisítette a közgyűlés és még egy fölterjesztést határozott küldeni a miniszteriumhoz a már egyszer meghozott közgyűlési határozat helybenhagyása iránt, felvilágosítván a kormányt, hogy az a közgyűlési határozat jobban megvédi a város érdekeit, mint egy olyan újabb pályázat, amilyent a miniszter kívánt,

Mert szörnyen a szíven fekszik az atyáskodó kormánynek a város érdeke, a melyet az önkormányzati testülettel szemben is lépten-nyomon védelmez, — ha kellő tekintélyű informálók erre a figyelmét felhívják. Így tett a villamos vasuti szerződéssel s most a vízvezeték üzemgondozása tárgyában létrejött közgyűlési határozattal. A régi vállalkozó éveken át hasonló feltételek mellett gondozta a vízvezeték s a kormánynek sem az akkori szerződés megkötésénél, sem ennek folyamán alatt nem jutott eszébe hangoztatni, hogy a város érdeke nincs megvédelmezve, csak most látta szükségesnek annak kikötését, hogy a vállalkozó külön műszaki gárdát tartson, a melynek ugyan rendes körülmények között csak a fogát kellene piszkálnia, rendkívüli esetekben azonban talán még sem lenne elegendő.

A milyen nagy azonban a kormány atyai gondoskodása, mikor a város önkormányzati hatáskörébe való beleavatkozásról van szó, olyan ridegen zárkózik el a város segítésétől, mikor az államkasszát kellene megnyitni. A város költségvetésében az iskolai és közművelődési kiadások 200,000 koronával szerepelnek s ehhez az állam hozzájárul 1600 koronával. Bárhogyan is könyörögjön is a város ennek a segélynek a fölemelése iránt, akármilyen súlyos okokat hozzon is föl e kérelmének támogatására: a stereotip válasz mindig elutasítás, mert nincs pénz. Ma is volt egy ilyen miniszteri válasz a tárgysorozatban, melyet a közgyűlés tudomásul vett. No hát jó lesz ezt nemcsak tudomásul venni, hanem emlékezetben meg is tartani olyan alkalomra, mikor a kormánynek a város iránt tanusított nagy jóakarata kerül forgalomba korteszszközül.

Kórházi ügyek képezték ezenkívül a közgyűlés fontosabb tárgyait s ezek közül is a legfontosabb az elmeógyógyintézet léte-

sitése, melyre nézve a közgyűlés elvi határozatot hozott. Majd elválík ennél a kérdésnél is, hogy hány zsákkal telik abból a kormányi jóakarattól, mert most már csak a kormányon áll, hogy teljesítse azokat a méltányos feltételeket, a melyeket a város ennek az égető szükségét képező humanitárius intézetnek a létesítésére kikötött.

Addig is csatlakozunk mi s úgy hiszünk a város minden polgára *Littke József*nek ahhoz a nézetéhez, hogy őszinte köszönet és elismerés illeti meg azt a férfit, aki ennek a nagyszabásu emberbaráti intézetnek az eszméjét megpendítette s annak a város megterhelése nélkül való keresztülvitelén oly lankadatlan buzgalommal fáradozik.

A közgyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósításban számolunk be:

Kilenc órakor *Majorossy Imre* polgármester foglalta el az elnöki széket s bejelentette, hogy a főispán akadályozva lévén az elnöklésben, a mai rendkívüli közgyűlés vezetésével őt bizta meg. Üdvözli tehát a megjelent bizottsági tagokat s a közgyűlést megnyitottnak jelenti ki.

Napirend előtt *Littke József* állt fel és emelkedett szellemű beszédben utalt arra a szeretetre, melyet a város és a város közgyűlése báró *Fejérváry Imre* dr. főispán személye iránt mindenkor táplál. E szeretet ma kétszeresen édes érzéssel tölti el mindnyájunk keblét s *Imre napja* alkalmával minden jót kívánunk az Egek Urától a szeretett főispán részére. Ő nincs közöttünk, de jókívánságunk megtalálja. Indítványozta tehát, hogy a közgyűlés fejezze ki minden jó kívánatait a főispánnak s névnapja alkalmából táviratilag üdvözölje. Ugyancsak elismeréssel szolt *Majorossy Imre* polgármesterről is, a kinek névnapja alkalmából szintén minden jót kívánt.

A közgyűlés a felszólalást helyesléssel fogadta, lelkesen éljenezve a főispánt és a polgármestert s a főispánhoz üdvözlő távirat menesztését elhatározta.

Következett erre a napirend első pontja a kultuszminiszter leirata a *tanügyi államszegély* tárgyában. A leiratban a miniszter nagy elismeréssel szolt Pécs városnak a tanügy terén tapasztalt áldozatkészségéről, de államszegélyt egyelőre nem adhat, mert budgetje ki van merítve. *Majorossy Imre* polgármester rövid felszólalása után a közgyűlés tudomásul vette a leiratot, a mire megindult

a vízvezetéki vita.

A tárgysorozat második pontja volt a belügyminiszter leirata a vízvezeték gondozása tárgyában hozott közgyűlési határozatnak a

A BÉKA!

A BÉKA boltos tisztelettel értesíti a t. hölgyközönséget, hogy raktáron vannak szép, újdivatu női ruhaszövetek, flanellek, selymek, zephir és barchetek, továbbá vászon, kanavász és chiffonok.

Ágyterítők, függönyök, szőnyegek, selyem- és caschmir-paplanok és menyaszszonyi kelengye. — Mójában áll tehát mindenkinek az őszi és téli saisonra szükségletét kevés pénzért a BÉKA-nál fedezni. **Irgalmasok-utca 10. Saját házban.**

— Nagy raktár valódi angol férfi-szövetekben a legújabb és legjobb minőségben. —

vizvezeték gondozásával való megbízást elrendelő részének feloldása iránt s ezzel kapcsolatban a Tanács jelentése a megtartott újabb árverés eredményéről.

A miniszter tudvalevőleg *Muttyánszky* Béla felebbezése folytán feloldotta a vízvezeték gondozását kiadó közgyűlési határozatot s elrendelte, hogy a feltételekben a vállalkozók által tartandó személyzet száma meghatározatván, emez új feltételek szerint új árlejtésen andandó ki a vízvezeték gondozása.

Oberhammer Antal, helyettes gazdasági tanácsnok terjesztette elő az ügyet a következőkben:

az új feltételekbe belevették, hogy normális viszonyok szerint 2 szerelőt, 2 segéd-szerelőt és 4 napszámot tartozik a vállalkozó állandóan alkalmazni; vízhiány esetére pedig 3 szerelőt, 2 segéd-szerelőt, 8 lakatost és 4 napszámot. Azonban szakértőkkel történt tanácskozások után ez a szám nem bizonyult megfelelőnek s ekkor a következőképp határozták el a munkások beosztását: normális viszonyok között állandóan alkalmazni tartoznak a vállalkozók 2 szerelőt, 1 segéd-szerelőt, 6 lakatost és 6 napszámot; vízhiány esetére pedig 2 szerelőt, 2 segéd-szerelőt, 10 lakatost és 10 napszámot, a kik mind gyakorlottak legyenek.

Ezt a feltételekbe belevevén, folyó hó 3-án megtartott az árlejtés, a mikor is a következő ajánlatok érkeztek be:

1. *Ruepprecht* Testvérek 5200 kor. évi bérért, a mi 6% engedménynek felel meg;

2. *Tichy* Aladár 4160 kor. évi bérért a mi 15% engedményt tesz ki;

3. *Hercegh* Testvérek 3200 kor. évi bérért, a mi 21% engedménynek felel meg;

4. *Romeisz* József és *Mestrics* Jenő, az első feltétel szerint 4400 kor. évi bérért, a második feltétel szerint 6400 kor. évi bérért, a mi 14% engedményt jelent;

5. *Kindl* Ferenc 6000 kor. évi bérért, a mi 15% engedménynek felel meg. Ez utóbbi ajánlat azonban hiányos s a feltételeknek nem felel meg minden tekintetben.

Az árlejtés a fentebbi első feltétel szerint iratott ugyan ki, de az újabb — szigorubb s nagyobb számú munkást követelő — feltétel irásban az ajánlkozók közöltetett s e szerint tartatott meg az árlejtés, melynek eredményeképp a Tanács javasolja a következőket:

Legelőnyösebb a *Hercegh* Testvérek aján-

lata: azután *Tichy* Aladáré: majd *Romeisz* és *Mestrics* első ajánlata; azután *Ruepprecht* Testvéreké; majd *Romeisz* és *Mestrics* második ajánlata, végül *Kindl* Ferencé.

A tárgysorozat 13 ik pontja alatt van napirenden *Romeisz* és *Mestrics* ama kérvénye, melyben a miniszteri rendeletnek egyelőre függőben hagyását kéri s mivel drága befektetéseket tettek s az új feltételek szerinti összes pótlásoknak megfeleltek, kéri a vízvezeték gondozását a még hatralevő két évre náluk meghagyatni.

E kérvényt a Tanács elutasítani javasolván, bár a *Hercegh* testvérek ajánlata a legelőnyösebb, ez ajánlatot mégsem javasolja figyelembe venni, mert a vállalati összeg oly csekély, hogy a vállalkozók ráfizetnének. Már pedig a félmillios vízvezeték gondozását ráfizetésnek magát kitevő cégnek nem lehet kiadni. *Tichy* Aladár csak bádogos lévén, az ő ajánlata sem nyújt megfelelő biztosítékot. *Romeisz* és *Mestrics* első ajánlata, valamint *Kindl* Ferenc ajánlata figyelembe nem vehető *Ruepprecht* testvérek ajánlata és *Mestrics* második ajánlata marad tehát hátra. Ezek közül *Ruepprecht* Testvéreké az előnyösebb, ezekre kéri tehát a vízvezeték gondozását 1901. évi január 1-től három évre ruházni.

Ez volt a tanácsi előterjesztés és javaslat, melyet azután hogy milyenképpen izzé-szorrá szedett a közgyűlés, az a következőkben fog kitűnni.

Fekete Mihály, tiszti főügyész szöveit fel elsőnek. Semmi kifogása sincs a javaslat ellen és a rendes körülmények között meg is nyugodnék az előterjesztésben. De már azelő-készítő tanácsi ülésben kisebbségben maradt véleményével, melyet hogy most mondjon el, nagyon is indíttatva érzi magát.

— Helyes! Máskor is méltóztassanak így tenni! — szóltak közbe többen.

Fekete Mihály pedig azzal kezdte, hogy a kezelés az új feltételek mellett 1120 koronával többbe kerül a városnak; erre pedig semmi szükség nincs. A miniszter feloldotta az első határozatot s elrendelte a vízvezeteki személyzet tüzetes megállapítását. A főmérnök, a ki régóta kezeli a vízvezeték s érti minden csinját-binját, megállapította a miniszter rendelete értelmében ezt a létszámot s ily feltételek mellett lett kitűzve az árlejtés. Azonban e személyzetet igen tetemesen felemelték, állandósítását kimondták s bár ez az újabb

határozat némi félreértéseken alapult és a fogalmazásba is hiba csuszhatott be, mégis e feltételeket irásban megküldték a vállalkozóknak s ezek szerint lett megtartva az árlejtés. Holott ezek lényeges módosításokat foglalnak magukban; tehát ezeket előbb közhírré kellett volna tenni s nemcsak a vállalkozóknak megküldeni, mert esetleg az öt jelentkezőn kívül mások is vállalkozhattak volna. A főmérnök által egybeállított első feltételre *Ruepprecht*, *Romeisz* és *Mestrics* vállalkozók is kijelentették, hogy az mindennek megfelel s az teljesen kielégítőnek fog bizonyulni. *Romeisz*ék hajlandók is voltak ez új feltétel szerint a gondozást elvállalni. Kérdés, helyes-e még jobban felelni a személyzet létszámát? Már a fentebbi szerint sem helyes; de azért sem, mert 1120 frttal többbe kerül. A régi vállalkozókat megtartani méltányos lenne; de nem szabályszerű. Tehát proponálja, hogy a főmérnök által előirt feltételek mellett új árlejtés tartandó.

Muttyánszky Béla szöveit fel a helyesléssel fogadott beszéd után. Álláspontja azonos az előtte szólóval. Helytelenség volt a Tanácstól, hogy a közgyűlés jogát ő abszorbeálta s anélkül, hogy ide bemutatta volna az új feltételeket, meg is tartotta az árlejtést. Kéri a Tanácsot szabályszerű eljárásra utasítani.

Littke József is elfogadja ezt. Azonban a legegyszerűbb eljárás lett volna, a vállalkozókat megkérdezni s ha *Mestrics*ék az új feltételeket elfogadták volna, náluk kellett volna hagyni a további két évre a gondozást. Ők, mert költséges befektetést tettek, ha most elveszszük tőlük a gondozást, kártérítést is kérhetnek. Szeretné e tekintetben a főügyész véleményét hallani.

Fekete Mihály tiszti főügyész, a mint emlékszik, a szerződés megkötöttség s abban három havi felmondás van; ez azért is szükséges, mert esetleg házi kezelésbe veszik később a vízvezetékét. Tehát kár a városra nem származhatik, mert a szerződés három órára felbontható.

Majorossy Imre polgármester szerint formailag hiba volt, hogy a szerződést kormányhatósági jóváhagyás előtt átruházták a vállalkozókra. De sürgős volt a dolog. Különben, hogy az ügy ne legyen Erisz almája, ugyis terve van nézve a házi kezelés. Egyébként, ő is együtt érez a főügyésszel. Szükségesnek

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Az én pótadóm.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Irta: Hegyháti.

Hogy a feleségem pótkávéval édesíti az életemet már vagy tizenöt év óta, az ellen hiába apellálok bárkihez is, mert nálánál magasabb fórumot, mióta férj vagyok szerencsés lehetni, nem tudok, hanem a mi a pótadót illeti, ha körmömmel is kaparom ki az igazságot, de teszek ellene.

A pótadót a notárius veti ki. Ugyan lehetne annyi figyelemmel tarok partnerjével szemben, hogy úgy véletlenül kifelejtene, de nem tenné a világot sem. Sőt ellenkezőleg, az idei pótadómat, nagyító üvegén nézven adózó képességemet, olyan horribilis összegre srófolta fel, hogy abban megnyugodni, birka türelmem dacára is, teljes lehetetlenség volt.

Három napi töprengés, a pro és kontra érvek alapos meghánya-vezése után elhatároztam, hogy — megtelebhezem. Igen ám, csak hogy a felebbezéshez instancia is szükséges, én meg soha életemben nem instanciáztam semmit, így nem is értek hozzá. Megkérdeztem hát egy jóbarátomat, hogy miként is fogjak a dologhoz.

— Hja, barátom, — felelt a jóbarát, hogy végighallgatta jeremiádat — minden-

hez értek, csak ehhez nem, mi több, magam is olyanféle bajban leledzem, hanem, tudod mit, menj a főbíróhoz.

Szót fogadtam. Másnap reggel nyolc órakor már ott voltam a főbíró fő és székhelyében.

A hivatalos helyiséget nem kellett keresnem, sokat megtilódtam már én ott. Innen onnan három főbíró parentáltunk el azokban a homályos termekben, ugyanannyit installáltunk, közben volt egy pár képviselőválasztás, jótéle vázsnoki borral leöblítve s van reményem, hogy *Littke*-féle pezsgővel is koccintunk még a porlepte akták felett.

A hivatal folyosóján nem találtam egy lelket sem. Bekopogtattam. Most azt vártam, hogy belülről egy »szabad« szót halljak, de biz hiába. A képviselőválasztás szele már fujdogál, azt meg már az apámtól tudom, hogy a képviselőválasztást megelőzőleg minden ajtó megnyílik a választó előtt, választó lévén jó magam is, benyitottam.

A terem tele volt s mi több, csupa ismerős alakokkal.

— Szervusz Hegyháti, hogy vagy mint vagy, de ritka vendég vagy itt. — hangzott minden oldalról, hogy aig győztem végig parolázni.

— Itt van már a főbíró ur? — tudakoltam.

— Nincs, de azonnal itt lesz, — felelt az iroda totum taktumja — mi járatban vagy?

— Hát izé, no, tudod barátom, eddig

hallgattam és fizettem, most már nem hallgatok és nem is fizetek.

— Miről van szó tulajdonképpen?

— A jegyző iszonyu magasra srófolta fel a pótadómat.

— Az baj.

— Bajnak baj, de hát azért jöttem, hogy a főbíró valahogy eligazítaná ezt a bajt.

— Hja barátom, azt itt így szörmentén nem lehet ám eligazítani.

— Már hogyné, — szólt közbe az X-i plébános — a főbíró mindent megtehet.

— Ugyan ugy-e? — bámultam a tisztelt közbeszólóra.

— No, — fontoskodott a tisztelendő ur, ha A-t megtehetné x-i jegyzőnek, B-t z-i plébánosnak, C-t utbiztosnak, D-t tanfőgyelőségi tolnoknak, E-t képviselőjelöltnek, meg, folytathatnám az ABC végezetéig, akkor talán csak Hegyháti ur pótadóján is eligazíthat valamit, feltéve, izé, no, tetszik tudni, a közeledő követválasztásra való tekintettel.

— Tudom, tudom — feleltem — hiszen csak igazítsa el a dologomat, szavazok én aztán úgy, mint a parancsolat.

— Hogy a pótadója tulmagas, az nyilvánvaló — folytatta a jólértesült ur — kapna is érte a jegyző olyan fegyelmet, hogy . . .

— Fegyelmet? — kérdeztem elhűve.

— Ha feljelenti.

— Éljen Hegyháti! — kiáltottak kórusban a jelenvolt alakok.

— Mi címen? — kérdém.

tartja, hogy a vízvezeték ahhoz értő emberek gondozzák.

Maletter Rezső szerint az előzmények ismerete nélkül határozunk. Kéri a miniszteri rendelet felolvasását.

Oberhammer Antal, helyettes gazdasági tanácsos felolvassa a rendeletet.

Záray Károly dr. konstatálja, hogy a rendeletet a közgyűléshez intéztették: tehát most is a közgyűlésnek kell határoznia.

Majorossy Imre hivatkozik az eddigi gyakorlatra, hogy a feltételek megállapítottán, megtartatott az árlejtés s ennek eredményét jelentették be a közgyűlésnek. Az eredményre nézve ebben nincs nehézség. Most legfeljebb a feltételek újra megállapítottak s az árlejtés újra megtartandó lesz.

Oberhammer Antal, helyettes gazdasági tanácsos erre felolvassa a huszonhárom pontból álló feltételeket. Ezek nyolcadik pontja az új, főmérnöki javasolt személyzet előírás mellett a még nagyobb személyzetet is magában foglalja; a huszadik pont a három havi felmondási időt köti ki és kimondja, hogy ha a város venné át a vízvezeték, a vállalkozóknak kártérítési igényük nincs.

Majorossy Imre polgármester maga is megijedt a kardinális ponttól. Ezért a királyi főmérnökkel és **Werner** Ottóval is érintkezésbe lépett a személyzetre vonatkozó pont átvizsgálása végett. A többi feltételekre, úgy látja nincs kifogás.

Záray Károly dr. szeretné tudni, hogy az új vízvezeték benne foglalják-e a feltételekben. Erre megnyugtató választ kap.

Bolgár Kálmán kérde, van-e kártérítésre joga a vállalkozónak? A felmondás ugyanis csak bizonyos eshetőségre szól. Jogszerűleg megköttetett-e a szerződés a vállalkozókkal? Jövőre előbb mutassa be a Tanács a feltételeket. Szerinte is érintkezésbe kellett volna lépni Romeiszékkel, hogy elvállalják-e az új feltételek mellett a gondozást?

Majorossy Imre szerint a szerződés nincs jóváhagyva a kormánytól; tehát ez nem is jogérvényes. A felmondási idő pedig határozatlan benne van.

Bolgár Kálmán aggályát a felszólalások nem oszlatták el. Szószert akarja ismerni a szerződést; másként semmi áron nem szavazza meg.

Erreth János is sajnálja, hogy azonnal nem terjesztették a közgyűlés elé a feltétele-

ket. Így csak az időt vesztegették. Fel kell világosítani a felügyeleti jogáról a minisztert; az tullepi azt a jogot és sérti az autonómiát, ha még a munkások számát is előírja a miniszter. A város érdeke, hogy a vízvezeték megfelelően gondoztassék.

Fekete Mihály félbeszakítja szónokot, hogy kijelentse, miszerint szerződés nem kötött; csak a feltételeket irták alá a vállalkozók.

Erreth János ezt furcsának találja. Más fél órán át vitatkozunk olyan felett, a mi nincs. *Máskor az ügyeket jobban készítse elő a Tanács* és ne keljen kipkedni-kapkodni.

Nendtvich Andor magyarázni igyekezik, hogy a Tanács mért cselekedett úgy, a hogy cselekedett.

Erreth János kéri a szerződés felolvasását, illetve a szerződésül szelgáló s aláírt feltételeket.

Mutnyánszky Béla feleslegesnek tartja ezt. Ez nem szerződés; csak ideiglenes kezelésre adatott át a gondozás, tehát a vállalkozók jogokat nem formálhatnak.

Oberhammer Antal előadja, hogy a felolvasott pontok s az aláírt feltételek egyezők. Nemi eltérés csak a hetedik pontban van.

Fekete Mihály a mellett érvel, hogy nem szerződés, csak feltételeket képez. A város jogai biztosítva vannak. Érdemben kér határozni.

Záray Károly dr. szerint a személyzet számszerinti megállapításától el kell tekinteni.

Pleininger Ferenc szerint az eredeti feltételes szerződés kellően biztosítja a város érdekeit s külön szerződésre nincs szükség. A főmérnöki hivatal ellenőrzése mellett a teljes felelősség ki van mondva a vállalkozókra, kik hogy ennek megtefelejenek, az a földolog s ezért annyi segéd munkást tartanak, a mennyivel meg is telelnek. Ez egyedül az ő érdekük. *Indítványozza, hogy a tárgysorozat tizenharmadik pontja alatt felvett Mestrics és Romeisz-féle kérvényt fogadja el a közgyűlés. Vagyis irjanak fel a miniszterhez, hogy az eredeti feltételek mellett a jelenlegi vállalkozók kezében hagyassék meg a vízvezeték gondozása.*

Majorossy Imre polgármester erre először is a tanács javaslatát bocsátotta szavazás alá. *Erre csak a tanács tagok maguk szavaztak.* Így a tanácsi javaslat elesvén, **Pleininger** Ferencnek a kérdés teltevésehez történt felszólalása

után a polgármester feltette a kérdést, hogy a közgyűlés elfogadja-e **Pleininger** indítványát?

Maletter Rezső kéri a Romeisz-féle kérvény felolvasását, mire **Majorossy** azzal válaszol, hogy az benne van a tanácsi előterjesztésben.

Maletter Rezső megütközéssel látja, hogy a Tanács őszintén, alaposan, igazán mit sem készít elő. Ugy kell valamit kibolhászni a javaslatokból.

Majorossy Imre nem tűrheti a Tanácsot ért vádat. *De megbocsájtja a felszólalónak, mert tudja, hogy epés ember.*

Maletter Rezső kifogást emel ez ellen. — *Az elnöki székéből ne tessék sértegetni!* hangzik a nagy zajban.

Oberhammer Antal felolvassa a vállalkozók kérvényét, melyből kitűnik, hogy azok 8000 kor. befektetést tettek és *azért esetleg kártérítést kérnek.*

Littke József rámutat, hogy *ime határozottan mulasztás volt a Tanácstól, hogy a feltételeket be nem terjesztette.* A vállalkozók kártérítést emlegetnek s mivel minden hiányt pótolnak, őket kellett volna eleve megkérdezni, megtartják-e az új feltételek mellett a gondozást? Elfogadja **Pleininger** indítványát.

Fekete Mihály ajánlja saját javaslatát figyelembe. A miniszterhez való felírást nem tartja gyakorlatilag helyesnek.

Majorossy Imre a közgyűlés hagulatából következteti, hogy az **Pleininger** indítványát tartja helyesnek. Felteszi hát a kérdést, hogy a közgyűlés helyt ad-e **Romeisz** és **Mestrics** kérvényének s azokat továbbra is a gondozásban hagyva, felír a miniszterhez, hogy az hagyja jóvá a vízvezeték gondozásának kiadására már meghozott közgyűlési határozatot?

A közgyűlés felállással egyhangulag elfogadta ezt az indítványt s mire a nagy port felvert vita ilykép beveződött, elmúlt féltizenegy óra.

Kórházi költségvetés.

Vita nélkül elfogadta a közgyűlés a városi kórháznak 1901. évi költségvetését, a mely 203,640 korona kiadással szemben 10.880 korona bevételt tüntet föl. E szerint a hiány 192.760 koronát tesz, a mely a napi ápolási díjából fedezendő. A napi ápolási díjat 1901-re — az elmúlt három évbeli ápolási napok átlagát véve számítási alapul — 1 korona 82 fillérben állapította meg a közgyűlés.

Elmegyógyintézet.

A tanács előterjesztette a Pécsen a városi közkórházzal kapcsolatosan létesítendő elmebeteg befogadására tervezett 200 elmebeteg befogadására tervezett, a melyhez megszerzendő volna a kórház telke alatti területből 30,000 méter s hozzávetetnék a kórház telkéből 1200 méter. A létesítés összes költsége 456,000 koronára rugna, minthogy azonban az első esztendőben jövedelemre nem számíthatni, a fölveendő kölcsönhöz hozzá kell számítani ennek egy évi kamatát és törlesztési részletét is és így 484,257 korona kölcsönt kellene felvenni, melynek évi kamat- és törlesztési járuléka 6%-kal számítva 29,000 koronára rugna.

Az intézet évi szükséglete ezzel együtt 109,000 koronára van számítva. A bevételnél 200 beteg napi ápolási díját vették számításba, még pedig olykép, hogy a betegek 80% ka után az állam fizetné az ápolási díjat, a mi 87,600 koronára rug, 20% pedig fizetőképes magánbetegektől állna, a kikől 26,280 korona bevételre lehetne számítani 1 korona 68 fillér napi ápolási díj mellett. Az összes bevétel tehát 113.880 koronára rugna, a mi a szükségletet 4,880 koronával meghaladja.

Javasolja tehát a tanács, hogy felirat intéztesék a kormányhoz az iránt, miszerint az ekként tervezett elmebetegintézet építését engedélyezze s annak részére a 200 főnyi beteglétszámot biztosítsa.

Erreth Lajos dr. az építési költségek

— Azon a címen, hogy feljeleníti a jegyzőt.

— Hát ez érdem?

— De még milyen — felelte a jól értesült ur — a ki egy jegyzőt feljelenít, kap érte egy tiszteletbeli micsodát, a ki rá is tud valamit bizonyítani, azt menten kinevezik baromfityényszéki kormánybiztosnak.

Csodálkozva néztem egyikre is, másokra is.

— Tudja, ez úgy van, — szólt a jól értesült ur — az x-i jegyzőnek menni kell, az y-y jegyzőnek menni kell, a z-i jegyzőnek menni kell, az . . .

— A manóba — szóltam közbe — hiszen ha mindnek menni kell, hát totaliter megreked a közigazgatás döcögős szekere.

— Jönnek helyettük mások, de ezeknek menni kell.

— És miért kell ezeknek menni? — kérdeztem a jól értesült urat.

— Hja, más világot élünk, más csillagok járnak.

Most egy szokimondásáról híres jóbarátom lépett hozzám.

— Tudod, barátom, — szólt — ez a Hegyhát már csak hű marad híréhez. Itt örökre intrikálnak, örökre marakodnak. Mindegyik nagyobb akar lenni a másiknál, pedig hát . . . Egy szolgabíró kiintrikáltak, egy főbíró kimartak, most kimarják a képviselőt, majd egypár jegyzőt, aztán majd ismét újra kezdik a főbíró. Az előzékenységet csak hírből ismerjük, a kollegiálitás meg nem is létezett.

— No, ha így vagyunk, — szóltam, én bizony nem jelentem fel a jegyzőt, meg sem várom a főbíró, a pótdómat lefizetem, aztán . . .

— Pedig a feljelentést meg kellene tennie a jegyző ellen, — szólt a jól értesült ur.

— Már mint én? Soha.

— Kedves szolgálatot tenne vele.

— Kinek?

— ? ?

— Már édes főtisztelendő uram, — szóltam — nem marakodok én senkire. Ha engem mar valaki, hát végigsuhintok rajta egy húsággal, de én nem marok meg senkit. Mert tetszik tudni, a ki üt, azt visszaütik; a ki harap, azt vissza harapják.

Akinek van babája, babája, babája, Az a másét ne bántsa, ne bántsa, ne bántsa; Mert aki a más babáját elszeregetti, Bizony Isten a magát el is vesztheti.

Azt se mondtam, hogy: befellegzett, hanem rohantam ki a hivatalból, onnan haza, hogy lefizessem a pótdómat.

És megfogadtam, hogy soha többé a járási székhelyre nem megyek. De ember tervez, Isten végez. Majdcsak ismét bevetődöm főbíró párentálni, vagy installálni, vagy amit legszivesebben tennék, követet választani.

Addig is belefogalom mindennapi imámba, hogy: ments meg uram minket ettől az áldatlan hegyháti tülekedő békétől.

számításánál becsusztott iráshibára figyelmeztet, mely szerint a villamos berendezésnél és egy terras építésénél a költség nem koronában, hanem forintban van számítva s így az egész költség nem 456,000 koronát, hanem 462,000 koronát fog kitenni.

Záray Károly dr. utal arra, hogy most a pénzügyviszonyok oly rosszak, miszerint nem lehet olyan kölcsönre számítani, a melynek kamata és törlesztési annuitása 6%-ot tesz, már pedig a tervezet csak 6%-os annuitásra van alapítva. Mi lesz tehát akkor, ha csak drágább pénzt kaphatunk? Aztán az egész intézet újabb nagy személyszaporítást igényel s a kölcsön kezelése is újabb adminisztratív terhekké fog járni. Kérde, hogy ezt a város meg tudja-e bírni?

Erreth Lajos dr. szerint ha egyelőre drágább kölcsönt is kellene felvenni, később a pénzügyviszonyok javultával lehet azt 6 százalékos kölcsönre konvertálni, addig pedig a nagyobb kamatot fűdözi a kimutatott bevételi többlet. Adminisztratív teherrel a városra az új intézet nem jár, mert ezt az intézeti személyzet fogja ellátni.

Cirják Ignác fölszólalása után, ki az intézet számára szükséglenő telkeket tette szóvá, Littke József kijelenti, hogy örömmel járul hozzá a javaslathoz, mert valamennyien közzöttel tartozunk annak a férfinak, aki ezt az eszmét megpendítette, valószínűsítésén fáradozik. Szólv — bár gyanítja — de biztosan nem tudja, ki az, azonban a köszönet megilleti.

Polgármester osztja Littke nézetét. A köszönet legnagyobb mértékben megilleti Erreth Lajos drt. a kórház igazgatóját, a ki az eszmét fölvetette, annak létesítésén buzgólkodik és Fejérváry főispánt, aki azt hathatósan támogatja.

A közgyűlés a polgármester kijelentését lelkes eljenzéssel fogadta, az elmeügyintézet létesítését elvben kimondta s a tanács javaslatahoz képest e tárgyban feliratot intézteni határozott a kormányhoz.

Fizetésjavítás a kórházban.

A város összes alkalmazottai a szervezési szabályzatban fizetésemelést és lakbérjárulékot kapván, a tanács előterjesztést tett az iránt, hogy az igazság és méltányosság követelményeinek megfelelőleg a kórháznak öntelendő hivatást teljesítő személyzete se zárassék ki ebből. Ennélfogva javasolja, hogy a kórházi orvosok illetményei is megfelelően feljavittassanak a kórházalap terhére. E szerint az igazgató-főorvos fizetése 3600 kor., lakbérére 700 korona, a két főorvos és egy osztályorvos fizetése egyenkint 2000 korona, lakbérére 400 korona, a másodorvosok elsejének fizetése 1200 korona, lakbérére 490 korona, vagy természetbeni lakás, a többi orvosok fizetése 1200 korona lenne. Schmidt Antal dr., ki a legmagasabb kvalifikációt, az operatóri diplomát is megszerezte s az igazgatónak a műtétéknél fősegéde és helyettesítője, 400 kor. személyes pótlékot javasol a tanács megszavaztatni.

A közgyűlés a tanácsi javaslatot egész terjedelmében elfogadta olyképp, hogy az abban szabályozott fizetések az 1902 ik évi költségvetésbe okvetlen beállítottassanak, a meny nyiben pedig e határozat már előbb nyerne kormányhatósági jóváhagyást, már az 1901-ik évre is utalványozandók, ha azt a kórházi ápolási napok szaporodása és más cimén elért költségmegtakarítás megengedi.

Ezzel kapcsolatban elhatározta a közgyűlés, hogy a kórházi irgalmasnénék nyugalmazott főnöknőjét, ki már az ötvenes évek óta működik a pécsi kórházban, továbbra is alkalmazza s ezzel az alkalmazott irgalmasnénikék számát 28-ról 29 re főlemeli.

Kórházi alapszabályok.

Pár lényegtelen tárgy után a kórházi alapszabályok kerültek tárgyalás alá, a melyeket a tanács javaslatai szerint fogadott el a közgyűlés, csak a gondnok és egyéb kezelő

személyzet alkalmazására nézve rendelte el, hogy azokat a polgármester a kórház igazgatójának meghallgatása mellett nevezi ki; az élelmezésnél pedig töröltetni rendelte azt, hogy a húst szállító vállalkozók egészségi bizonyítványt tartoznak bemutatni a szállított húsra, mert az új vágatási szabályrendelet szerint az egészségügyi ellenőrzés ugyanis megtörténik a vágóhidon.

Bizottsági tagválasztások.

Az elhalt Incédy Dénes és Wiesner Rajmár, ugy a virilistává lett Papp József helyébe új bizottsági tagok lévén választandók, a választásra határidőül december 2-át tűzte ki a közgyűlés, választási elnökökül a II-ik kerületbe Littke Józsefet, a III-ik kerületbe Kindl Józsefet és a IV-ik kerületbe Ratkovics Ferencet küldvén ki.

Apróbb ügyek.

Vasváry Ferenc dr. árvaszéki ülnöki állásáról jogtanárrá történt kinevezetése folytán lemondván, ezt a közgyűlés elfogadta és az állás betöltésére pályázatot hirdetni rendelt.

Nagy László közig. gyakornok katonai szolgálatra bevonulván, két havi fizetése utalványoztatott.

A nagyváradi átiratot a helynevekről szóló törvény végrehajtása tárgyában a közgyűlés ad akta tette, Vörösmarthy szobrára helyezendő ércoszorura pedig 50 koronát megszavazott.

Ezzel a közgyűlés 3/4 12 órakor véget ért.

Hirek.

Pécs, 1900. november 5.

Mamák az egyetemen.

— Operette egy felvonásban, a mamáknak mint gardémoknak az egyetemen való megjelenése alkalmából. —

Személyek: A mamák kara, a professzorok kara, a Minden Órának Leszakasz Virágát c. központi egyetemi segélyegylet elnöke, a rektor, a hallgatók mindkét nemből.

Történik a budapesti magyar kir. tudományegyetemen.

Idő XX. század.

Mottó: Inkább egy rossz férjet, mint a legkitűnőbb diplomát.

A rektor: (énekelve Szép Helénából Páris dalát)

Nagy Magyarországnak egykor
Volt egy kultusz minisztere
Szép kabátu s frizurájú,
Nagy volt az ő hire, neve,
De mi fő, sok szép lánynak
Tárt kaput az egyetemen,
S a mi fő, sok szép lánynyal
Több szép mama is megjelen,
Én Istenem, mi is lesz velem.

A mamák kara (Ripp V. Vinkléből.)

Ne féjjetek, örüljetek
Nagy bolond könyveknek
Tudós tanárok;

Kinszenvedetek véget ér
S szerelemnek napja virrad

Föl reátok,

Mert a ti tudománytok

Az ördögnek se kell

S ki eről prédikálna,

Az bünt követne el.

A professzorok kara: (Egy ösmeretlen operából.)

Professzorok vagyunk mi

Heje, huja, hap,

Komolyságnak élünk mi

Heje, huja, hap,

Mert ám a tudomány komoly

Hap hap hap hap hap.

S hogy megjelent sok szép leány

Paróka lesz a koponyán

Holnaptól kezdve, hap!

A M. O. L. V. segélyegylet elnöke: (A cornevillei harangokból Henri keringőjét.)

Bejártam sokszor a terembe
De hogy miért, azt nem tudom,
Le is mondtam már a reményről,
Hogy megtudom tán egykoron.

Mig így tündöttem,

Ma bevetődtem

S meg van im fejtve

A nagy talány.

Mert itt vitézül

Hódítani készül

Szerelmes szívü

Sok szép leány.

(Monokliját szemére csapja, csókot hány szét, aztán leül.)

Egy diákkisasszony; (szaval)

Szózat rivalt a légen át,

Népek lesik a harsonát

Mit zengedez sok millió?

Tanulni szép, tanulni jó,

De nem beszélve most sokat

Fölhivok egy tanár urat,

Hogy kérésem ne vesse meg

S előadást kezdje meg.

(Általános fölháborodás. A szónokot hátulról rángatják, hogy üljön le. Gunyos fölkiáltások hangzanak: Nagysád talán idegen?)

A professzorok kara; (mormog valamit.)

A mamák kara:

Vaj ki ő, e vakmerő,

S mily fiatal még, ah no lám

A nevelés, rossz társaság,

Elő az anyját szaporán!

(Az anyját eldúszkolják, hevesen gesztikulálnak, majd általános halljukozás.)

A szónok anyja: (Bánk Bánból) Átkozott e kölyök, kit vesztetre szült Meránia! (könyezik, többen részvétükről biztosítják.)

A tanárok kara: (időközben az előző szónok időszerűtlen indítványa fölött megállapodva.)

Nem nem nem

Nem nem nem

Nem megyünk mi innen el,

Mig minket a zord halálnak

Bunkós botja le nem ver.

(Taps, éljenzés, a mamák a professzorok, a diákkisasszonyok a hallgatók karján körüljárják a termet a fenti nóta hangjai mellett.)

Függöny. A.

Napirend 1900. november hó 6-án.

Naptár: Kedd 1900 november hó 6. — Róm. kath.: Lénárd. — Prot.: Lénárd. — Gör. kel.: (október 24) Arétasz. — Zsidó: Marcheschvan 14. — Nap kel: 6 óra 54 perc. Nyugszik: 4 óra 35 perckor. Hold kel: félháromkor délután, nyugszik 2 óra 50 perckor éjjel.

Színház: »Aranyember.« Jókai színműve.

— (Személyi hír.) Báró Fejérváry Imre dr. főispán, néhány napi tartózkodásra, ma reggel Triestbe utazott.

— (Uj bányaigazgató.) A Wiesner Rajmár, volt pécsi bányaigazgató, elhalálása folytán megüresedett bányaigazgatói állásra a pécsi bányaigazgatóság helyettes igazgatója: Sztraka Ferenc, neveztetett ki.

— (Imre napja a vármegyén.) Ma Imre napja, s így br. Fejérváry Imre főispán nevenapja is volt, mely alkalommal külön aláírási ivenek üdvözölték a főispánt: a vármegye tisztviselői, a városi tisztviselők kara, s a közigazgatási tanfolyam tanári kara. A főispáni titkári hivatalban kitett külön iven a főispán számos ismerőse és jóbarátja tölmácsolta jókívánatait.

— (A »Pécsi atletikai clubb«) választmánya szombaton este tartott ülésén alakította meg becsületbiróságát az 1900—1901. club-évre és pedig a következőképpen: Elnök: Vaniss Sándor, jegyző: Kohárits Károly. Becsületbirósági tagok: dr. Bahula József, dr. Bodó Aladár, Erreth János, dr. Gyenes József, Hainess Károly, Herberth János, Krátsznyi Ferenc, dr. Lauber Rezső, Lehel Victor, ifj. Littke József, Mayer Károly, dr. Németh Arthur,

Netter Jenő, dr. Obetkó Dezső, Zsille Ferenc, Zsolnay Miklós. Ugyanezen ülésen a club tagjai sorába felvették: *Dragonescu Titus, Böhm Jenő és Makay Gyula* joghallgatók.

— **(Öngyilkos óras.)** Mint értesülünk, *Kohl Ede* szigetvári óras' tegnap délután saját lakásán egy forgópisztolylyal fobélőtte magát, s néhány perccel később kiszvedett. A szerencsétlen ember, ki özvegyén kívül hat kiskoru árva hagyott hátra., nyomor kergette a halálba.

— **(A „Pécsi Polgári Daloskör“)** szombaton este, névnapja alkalmából, szerenád adott közszeretben álló alelnöke *Schvarc Károly* tiszteletére, annak a Mária utcán levő lakásán. A szerenád után *Bottlik Imre*, a pécsi polgári daloskör tagja, a daltársak nevében igen szép üdvözlő beszédet mondott, mely főleg *Schvarc Károlynak*, a daloskör felvirágzása körül kifejtett buzgó működésének méltatását emelte ki. Majd atnyújtotta a daloskör ajándékát, egy igen csinos kivitelű ezüst lyrát. Ezek után az ünnepelt megvendégelte a daloskör tagjait.

— **(Nádossy Pál temetése.)** Szombaton délután két órakor temették el Helesfán az ifjan elhunyt *Nádossy Pált*, *Nádossy Kalmán* görögali földbirtokos, kir. tanácsos fiát. A temetési szertartást a gyászháznál *Jeskó Lajos* pécsi evang. lelkész, a temetői imát pedig *Morvay Ferenc* nagyvátyi ref. lelkész végezték. A temetésen megjelentek a nagyszámu rokonságon kívül: *Biedermann Ottó* mozsgói földbirtokos, *Brázay Kalmán* és fia pellérdi földbirtokosok, *Ország Lajos* kisteleki földbirtokos, *Jeszenszky Ferenc* országgyűlési képviselő, *Nagy Jenő* vármegyei tiszti főügyész, *Kosztis Ákos* dr. vármegyei tb. főügyész, *Auguszt Ferenc* pénzügyigazgató helyettes, *Hegedüs Imre* káptalani számtartó, a pécsi evang. egyház képviselőjében *Ruepprecht János*, *Szeibert Fülöp* és *Taijs József*. A koporsót a gazdasági alkalmazottak vállakon vitték ki a temetőbe.

— **(A nyomdászok táncestélye.)** Tegnap este volt a nyomdászok táncmulatsága a Vigadó összes helyiségében. Bár az eső csak úgy szakadt, mégis igen sokan részt vettek a mulatságban, melyet kevéssé megzavart az a kellemetlen körülmény, hogy a menyezet átázott s csak úgy csurgott alá az eső s azon a helyen, hová a lecesepegő víz esett, nagyon sokan megcsuszta. Egyébként pedig jókedv uralkodott a táncteremben, hol *Farkas Sándor* muzsikája mellett járták a táncoló párok. A négyeseket mintegy hetvenöt pár táncolta. Érdekességet kölcsönözött a táncmulatságnak az éjtéli ujság, mely mindenekelőtt a megjelent leányok névsorát hozta. A éjtéli ujság négy oldalán jeient meg humoros tartalommal. Cikkek, versek, tárcák, hírek, adomák egymást váltják fel ebben a kis lapban, a melyet ami derek nyomdászaink állítottak egybe; még a hirdetések sem nélkülözi. A jókedvet az éjtéli ujság csak fokozta s a mulatság a kora hajnali órákban ért véget.

— A jelenvolt hölgyek névsora:

Leányok: Weizer Nesztike, Biebert Juliska, Vasata Annuska, Göbel Annuska, Esztermann Mariska, Gleichtheil Mariska, Németh nővérek, Kishári nővérek, Ganter Anna, Braun Gizella, Möriz Annuska, Weiszner Anna, Steiner Riza, Grosz Helén, Sós Mariska, Wágner nővérek, Klein Erzsike, Kositzki Gizella, Oberitter Mariska, Udvari Irma (Szigetvár), Féhn Paula, Weisz Juliska, Hart Mariska, Bana Juliska, Schler Annuska, Rohár Józsa, Balogh Annuska, May Ilonka, Hoff Erzsébet, Simon Terka, Jámbor Annuska, Bencze Sarolta, Bodensteiner nővérek, Voigt Francziska, Kováts nővérek, Stallenberger Erzsé, Pecz Anika, Sztipánovits Mariska, Klein Erzsébet, Halász Mariska, Jozipovits Terike, Karlitzky Guszt, Langraf Mariska.

Asszonyok: Horváts Antalné, Weiser Ágostonné, Pálffy Gyuláné, Miskrits Imréné, Vasatáné, Kleinné, Göbelné, Técsi Istvánné, Bergerné, Bernhardt Györgyné, Mörizné, Meisner Lajosné, Steinerné, Grossné, Sósné, Wágnerné, Dötzkirchnerné, Meisnerné, Féhn Károlyné, Grünfeld Mórné, Kümmelberg Mihályné, Schler Antalné, Hoff Jánosné, Bodensteiner Antalné, Brucker Jakabné, Deutsch Henrikné, Kovátsné, Weindorfer Jánosné, Sztipánovitsné, Balogh Lajosné, Dözt Jánosné, Loos Henrikné, Buda Vendelné és Jozipovicsné.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye mai vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jeienti: Folyó hó 5-én reggel 6 órakor a tettyei viztartóban 1000, az ellentartóban 600 köbm. volt a hozzáfolyás 24 óra alatt 900 köbméternek találtatott.

— **(Utóállítás.)** A mai napra hirdett, havonkénti vármegyei katonai utóállítás elmaradt, miután a hadkiegészítő parancsnokság tisztjei, a ma tartott tiszti ellenőrzési szemlén voltak elfoglalva. A legközelebbi katonai utóállítást ennél fogva folyó évi november hó huszadikán délelőtt nyolc órakor tartják meg, a Scholz-féle sörcearnokban.

— **(Uniformisok napja.)** Az uniformisok napja volt a mai, melyen a különböző tartalékos tisztek tiszti ellenőrzési szemlére jelentkezve, felveszik egyenruhájukat. Látunk is ma mesésen feszes, aransujtásos attilákat, különféle hajtókás »Waffenrock«-okat, melyeknek tulajdonosai mind résztvettek a mai tiszti ellenőrzési szemlén. A tiszti ellenőrzési szemlént kint, a cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokságnak a Frigyes laktanyában levő helyiségeiben tartották, hol az ellenőrzési szemlére behívott tisztek *Durália* őrnagy előtt jelentkeztek. A különböző csapattestektől jelentkezett tisztek száma negyvenöt.

— **(Uj jegyzősegédi állás.)** *Véménd* községben a vármegye három havi időtartamra, hatvan korona havi fizetéssel egy segédmunkaerő alkalmazását engedélyezte. Ez állást elnyerni óhajtok kellően felszerelt kérvényeiket mielőbb nyujtsák be a véméndi körjegyzőhöz.

— **(Tanári eskü.)** Tegnap tette le *Vasváry Ferenc* dr. a jogliceum ujonan kinevezett tanára, a hivatalos esküt az intézet prodirektora, *Szeregy József* dr. kanonok kezébe a jogászmisén, melyet a prodirektor mondott fényes segédlettel. Evangélium után az uj jogtanár az oltár elé térdelt s határozott hangon tett valamást hiteről s tette le az esküt. Az ünnepélyes esküvétel alkalmából megjelent a templomban a jogliceum tanári kara teljes számban s a hallgatóság, melynek dalárdája énekelt is a kóruson a mise alatt. Számu hívő közönség is jelen volt a jogászmisén. — E közleményünkkel kapcsolatosan azt is megemlíthetjük, hogy *Vasváry Ferenc* dr. ma tartotta az első számu teremben első előadását. A tanteremben erre az első előadásra a jogliceum polgársága teljes számban jelent meg. A hallgatóság riadó éljenzéssel fogadta az uj professzort, a kit *Szeregy József* dr. prodirektor mutatott be hallgatóinak, s egyben felszólította, hogy kezdje meg a prelekióját. *Vasváry* ezután a rövid bevezető szavak után virágos nyelven emelte ki a római jog — melynek tanára, — tontosságát. Az óra végeztével a hallgatóság ujra harsány éljenzésben tört ki.

— **(Utátvétel.)** A közelmúltban fejezték be az Albertfalun átvezető Laskóhercegszöllösi köztörvényhatósági utvonallal kiépítését. Az uj utvonallal tegnap délelőtt vizsgálta felül *Kosztis Kámill* vármegyei főjegyző elnöklété alatt *Kovácsfi Kalmán* főmérnök és *Stenge Ferenc* főszolgabíró bizottsági tagokból álló bizottság, mely az utvonallal felülvizsgálva azt átvettnek jelentette ki s átadta a közlorgalomnak.

— **(Hirtelen halál.)** Özv. *Aliquander* Lajosné szül. *Petrics Klára*, *Pernic József*, szegzárdi »Vadászkürt« szálló tulajdonosának anyósa, amint a szegzárdi vasuti állomásnál jegyet váltani, hogy Tolnára menjen megkoszoruzni övéi sirhalmát, szívészékhüdes érte s azonnal meghalt. A boldogultat, ki 73 évet élt, pénteken helyezték el örök nyugalóra a tolnai sirkertbe, nagy részvét mellett.

— **(Életunt.)** A szegzárdi »Előhegy« hűségese öre: *Csötönyi András* agyonlőtte magát. Elment a kedve az élettől, mert nem régiben szél ütés érte, s ennek következtében

egyik lábára béna lett. Elképzelhető, mily győtrelem volt a Benedekszurdik egyik viskójában tehetlenül fetrengeni annak, a ki egész életét a szabadban való járkálással töltötte. *Csötönyi Bálint* nevű rokonát azzal távolította el magától, hogy kocsit keretett vele a községtől, a melyen a kórházba szállítsák. De — míg rokona odajárt — kioltotta életét; *Zsilli Dávid* és *Csötönyi Éva* a lövés zajára hozzárohantak, de már akkorra megszűnt élni.

— **(Kedves vendég.)** *Bogár István* öcsényi lakos együtt pityázgatott a korcsmában *Dávid Istvánnal*. De persze éhhomra az ivás nem sokat ér, épp azért mondta *David*: »En éhös vagyok szörnyen!« *Bogár István* jó indulatu ember lévén, meghívta a szörnyen éhös embert a maga asztalához ebédre. Eppen jókor érkeztek, abban a pillanatban találta föl *Bogárné* a párolgó levest. Hanem hát *Dávid* ismét szóla: »Ne gondolja ez az ebéd, hogy kutya ötte mög. hozzon kelmed bort is.« — *Bogár*, — mint jó házigazdához illik, — elment borért. Míg ő odajárt, ismét szóla *David* és nemcsak szóla, de kiabála is, sőt a *Bogár* feleségét és mostoha anyját — az ő kedves háziasszonyait — kihajszolta a szobából. Ekkor aztán elkezdett mulatni: fölborította az asztalt ebédestül, összepiszkolt ágyat, falat stb. A háziasszonyok a »kedves vendég« viselkedése miatt panaszt emeftek.

— **(Asszonyok, leányok.)** kiket jövendőjük érdekel, hozassák meg *Zit.-El-Lohia* most megjelent szellemes jósló könyvét *Rendkívül szenzációs!* 1 korona beküldése ellenében (bélyegeken is) bérmentve zárt borítékban küldi: *Gedeon András* könyvkereskedése Miskolcon. Utánvételt 40 fillérrel több.

— **(A földművelésügyi miniszter Sepse községnek.)** *Sepse* község elhatározta, hogy népkönyvtárat létesít s a kezdet nehézségeinek leküzdése érdekében a földművelésügyi miniszter támogatását kérte. *Darányi* miniszter a sepeiek kérelmének teljesítéséül 108 szépirodalmi művet, 37 gazdasági munkát és 38 különféle ismeretterjesztő művet utalványozott a miniszterium számlájára *Sepse* községnek s az állványok számára külön 20 koronát.

— **(Gyanus halál.)** A dunaszekcsői sziget egyik utján halva találták *Gyurica Mihály* odaváló földmivest. Minthogy a községi elüljáróság jelentése szerint a holttest arcán a külérőszak némi jelei voltak fölismerhetők, a bíróság kiszállott a helyszínére a törvényszéki boncolás eszközzésére. A boncolás megállapította, hogy *Gyurica Mihályt* menés közben szívészékhüdes érte s ez okozta halálát. Az arcán észlelt sérülés valószínűleg az esés következménye.

— **(Nyugdíjba vonuló plébánosok.)** Jövő évi január hó elsőtől nyugalomba vonul a pécsi egyházmegye több plébánosa. Ezek között vannak: *Hegyessy László*, címzetes kanonok, hosszuhetényi plébános, ki ez idő szerint nemcsak az egyházmegyének, de egész Magyarországnak legidősebb róm. kath. lelkésze (most 93 éves és 70 éve felszentelt pap), továbbá *Haragó József* szebényi plébános, *Szalay Alajos*, döbrökői és *Kollár József* brodjanci plébános, mint idegílenesen nyugdíjazott már jó ideje Mohácson lakik.

— **(Lipik fürdő vendégei.)** Mint azt egy kibocsájtott statisztikai kimntatás tünteti fel, a kies fekvésű *Lipik* fürdőben idén 2737 volt a fürdővendégek száma, ehhez hozzáadva átmenő vendégek 298 számát, idén összesen 3035 volt *Lipiken* a látogatók száma; jelenleg is még százötvenkét személy keres gyógyulást a jód fürdőben.

— **(Halálozás.)** *Horváth Mór*né szül. *Wlassák Mária*, nyug. kir. járásbíró neje tegnap ejjel egy órakor ötvennyolc éves korában elhunyt. Temetése f. é. november hó ötödikén délután négy órakor ment végbe a *Kardos Kalmán*-utca 15. számu gyászházból a budai külvárosi temetőbe. A gyászmisét holnap, no-

vember hatodikán délelőtt fél tíz órakor tartják a pécsi székesegyházban. Az elhunytat térje Horváth Mór pécsvaradi nyug. járásbíró, fia Horváth István szentlőrinci főszolgabíró s még három gyermekén kívül kilenc unokája és kiterjedt rokonsága gyászolják.

— **(Zsolnay-szobrok.)** Volt mit nézni ma a városatyáknak a közgyűlési teremben. Zsolnay Vilmosnak két miniatűr szobrát állította fel Horvay, ez a pécsi születésű fiatal szobrász, ki úgy látszik, erős ambícióval készül, hogy Zsolnay Vilmos pécsi szobrát ő készíthesse. A két minta közül az egyik munkás-zubbonyban, a másik hosszú köpönyegben ábrázolja Zsolnayt, mindkét alakban fején az ismeretes nagyszélű kalappal. Egyelőre csak annyit jegyzünk meg a szobrokra, hogy az első határozottan szerencsésebb alkotás, s úgy meglepő hasznalatosság, mint a műben kifejezésre jutott, eszme általános tetszésben részesült.

— **(Agyonlőtte magát.)** Egy sokat élt ember szomorú halálát jelenti az a hirt, mely ma terjedt el Pécsen. Menyhárt Béla, volt pécsi honvédszázados öngyilkosságáról szól ez a a hír, ki Zágrábban szombaton agyonlőtte magát. Menyhárt Béla kitűnő vívó volt, s a hadseregéből kilépve, Szigetvárott nyitott vívóiskolát. Majd államvasuti szolgálatba lépett és legutóbb Zágrábban az üzletvezetőség harmadik osztályában szolgált. Öngyilkosságáról még hiteles alakban nem kaptunk hírt s egyelőre mint olyan szomorú hírt közöljük, melyet mindenki beszél s mely egy jobb sorsra érdemes ember életének szomorú végét jelenti.

— **(Értekezlet a vármegyén.)** A vármegyén holnap délelőtt kilenc órakor a jövő évi népszámlálás végrehajtási módzatainak tárgyában értekezletet tartanak, melyen Pécs szab. kir. város kiküldötte és Podhorszky István az országos m. kir. statisztikai hivatal titkára, mint miniszteri kiküldött is részt vesznek.

Művészet, irodalom.

Özv. Tiszay Dezsőné.

Pécs, 1900. november 5.

Ünnepnapja volt tegnap a színháznak s az ünnepségből kivette részét a színházi publikum is. A mi után már annyira vágyódtunk, az tegnap végre beteljesült.

Tiszayné játszott.

Mikor a hír elterjedt a városban, a színházi jegyeket egymásután elkapták, mindenki látni akarta a direktornét, mindenki hallani akarta az ő hangját, hallani a mint elbűvöli édes hangján énekelt dalokkal a hallgatóságot, utánozhatlan, természetes játékával, kedves elevevességével magával ragadja a közönséget.

És megtelt a ház, csak két, vagy három páholy maradt üresen. Bokor József népszínművét, a *Gyerekkasszonyt* adták ez alkalommal, melyben a címszerep egyike legjobb szerepeinek Tiszay Dezsőnének.

Mikor kilépett a színré, felhangzott a taps, az éljenzés és szünni nem akart. Négy remek virágkosarat nyújtottak fel neki az orchesterből. Könnyek csillogtak szemében és bizony sokan könnyeztek a nézőtéren is. Ekkor egy pillanatra ismét elszállt gondolatunk Luzernbe . . . Ha őt is így viszont láthattuk volna . . .

Végre lecsendesült az orkányszerű tapsvihár s énekelni kezdett özv. Tiszay Dezsőné.

Művészetét jól ismerjük már tavalyról s elmondhatjuk róla csakugyan, hogy a vidék Blahánéja. Kritikát nem írunk róla, gyengének érezzük tollunkat arra s a tegnapi ünnepélyes pillanatok hatása alatt állunk ma is s nem tudunk szabadulni alóla. Csak azt az ünnepeletést látjuk folyton, a melyben része volt tegnap özv. Tiszaynének, folyton a harsogó tapsokat halljuk, melyek szünni nem akartak, melyek annyi szív örömet fejezték ki, melyek

mind ékesenszóló tanubizonyosságai annak, hogy mennyire szeretik nálunk özv. Tiszay Dezsőné, nemcsak, azok tanubizonyosságai annak is, hogy az igazgatóné művészete teljesen kielégíti a pécsi publikumot, mely oly örömet nézi meg minden egyes szerepében, melyeket oly nagy kedvvel alakít, melyekbe beleviszi egész lelkét, művész lelkét, mint tegnap is, melyekbe életre kelti a holt betűt s érvényesíteni tudja teremtő erejét. Az a tegnapi ováció nem merő udvariasság volt, óh, az sokkal hidegebb, az korlátok között mozog, az a tegnapi esti ünneplés a szívek ünneplése volt a fellépő igazgatóné számára, a rokonszenv, a szeretet hatalmas megnyilvánulása.

És üdvözljük mi is szívünk egész melegével őt fellépése alkalmából s egyben kívánjuk neki, hogy erőt merítvén abból a szeretetből, melyet nyilvánulásaiban tegnap megismerhetett, lankadatlan buzgalommal vezesse továbbra is a pécsi színeszetet s fellépésével animálja a szereplőket, hogy mindig oly kitűnő előadásban legyen részünk, mint tegnap volt. —

Özv. Tiszayné után első sorban Mezey Andorról kell megemlékeznünk, a ki oly pompás alakítást mutatott be Hamvas István szerepében s oly gyönyörűen énekelt, hogy nyílt színen is gyakran tapsot kapott.

Vágó Béla tisztelendő ura éppen oly jó volt, mint egyéb szerepei. Egészen hozzá szoktat Vágó Béla bennünket ahhoz, hogy mikor ő fellép, akkor az ő szerepe kidomborodik a keretből, legyen az bármily csekély. S csak is így lehet, ilyen ambíció mellett igazi sikeret érni el, így lehet kivívni magának az elismerést, a répszerűséget, a nagyságot. Vágó tanul, medítál és gondolkodik szerepe felett s van tehetsége azt, a mit betanult, úgy előadni is, a mint magában megteremtette, a mint a szerző gondolta.

Nádasy József az ismert »tőpartalékos« volt, tegnap is s sok tapsot kapott. Kozma István csengő hangon énekelt, tüzzel játszott; Komlósy Ilonka helyre kis parasztlány volt.

Az összelőadás valóban méltó keret volt arra nézve, hogy abban özv. Tiszay Dezsőné fellépjen. (C.)

○ **A koldus diák.** Szombaton este művészi előadásban volt részünk. Milöcker operettje ment, a Koldus diák, melyet közönségünk már annyira ismert s épen azért, mert már annyira ismeri, nagyon szereti is. Nem lehet ezt megenni. Zenéjében van bizonyos varázserő, mely megbűvöl mindenkit. Nem vásári munka ez, mely csak az első pillanatban tetszik, hanem a szolid zene terméke, melynek mindig meglesz a hatása.

Szombaton este is élvezettel hallgatta az a telt ház azokat az egészséges dallamokat, mik egymást követik ebben az operettében. S biztosra vesszük, hogy ha még egyszer adják, ismét szép publikumot fog látni a színház, mert közönségünk nagyon szereti a koldus diákat. A címszerepben Kozma István jeleskedett. Erőteljes, csengő hangján énekelte végig a nehéz tenor pártit, melyet a legtöbb helyen a primadonnának szoktak megénekelni. Kozma bírja a magas hangokat, oly erőteljesen, oly tisztán csengenek azok, hogy különben kívánni sem lehet.

Fő érdeme a mi derék tenoristáknak, hogy a kottát elejétől végig minden masítás nélkül leéneklí. S játszik az éneke mellett, a mi pedig nagy szó. Eleven volt szombaton este, s jó kedvű, játéka csak úgy, mint éneke kifogástalan volt. Belépőjével, mit Mezey Andorral énekelt, óriási hatást ért el. Jan Janickyt Mezey Andor énekelte nem kevesebb sikerrel és tudással. Könnyedén énekelt, még a magasabb hangokat is simán adta ki, úgy, hogy érces baritonja ilyenkor lágyan csergett.

Kozmával egyetemben nyílt színen is nem egyszer megtapsolták a kitűnő baritonistát, a ki szintén nagy hévvel játszott, úgy, hogy éneke mellett alakított is. Csurgay Adél Laura szerepében ragyogtatta gyönyörű szop-

rán hangjának bájait. Ismét vidáman énekelt, dala csattogott s mézédésen folyt ajkairól. Sok tapsot kapott. Székula Sárika igen kedves volt. Szépen énekelt s jól játszott. Neki is kijutott a tapsból. Németh János Ollendorfszerepében buzgolkodott erősen, de nem a legnagyobb sikerrel, bár tapsot is kapott. Nádasy József Enterich mesterje jó alakítás volt. A karok egybevágoan énekeltek, a zenekar is jól játszott. (C.)

○ **Próbaházasság.** Vasárnap délután fél helyarakkal Gerő Károly énekes népszínműve ment az idén másodszer. Jelen alkalommal is Gergely Gizella, Vágó Béla, Rajsz Ödön és Delli Lajos aratták a legnagyobb sikereket, a kik közül persze különösen Gergely Gizellának sűrűen kijutott a tapsból.

Folyószám 36. Idénybérlet 36. Páros bérlet.

Nemzeti színház.

Ma, kedden, november 6-án:

Az arany ember.

Jókai Mór színműve.

Személyek:

Timár Mihály, hajó biztos	Rajsz Ödön
Trikalisz Euthym (Ali Csorbadi)	Vágó Béla
Timea, leánya	Kende Paula
Teréza asszony	Veszpréminé
Noémi, leánya	Komlósy Ilona
Krisztyán Tódor	Delli Lajos
Csajkás tisztt	Nagy Dezső
1-ső) szerb csempész	Éltető Gyula
2-ik)	Köszegi Károly
Brazovics Athanáz gazdag gabonaker.	Németh János
Zsófia, a felesége	Nagy Vilma
Athália, leányuk	Jeszenszky Irén
Kadisa, mérnökkari tisztt	Füredy Gusztáv

Holnap, szerdán, november 7-én.

Görög rabszolga.

Operette.

Törvénykezés.

Esküdtbírói tárgyalás.

A pécsi kir. törvényszék mint esküdtbírói bíróság ma délelőtt kezdte meg utolsó évi negyedes ciklusát, mely alkalommal a gyűjtőgátás büntetével vádolt Apfel Gyula és a betöréses lopással vádolt Baumgartner István bűnügyét vette esküdtbírói tárgyalás alá.

A mai esküdtbírói tárgyaláshoz a törvényszék következőleg alakult meg:

Elnök: Hardi Sándor kir. törvényszéki elnök; szavazóbírák Finkey Pál s Apor Lipót dr. kir. törvényszéki bírák. A vádhatóságot Déván Ottó kir. ügyész képviselte, mint védő Kelemen Mózes dr. jelent meg, míg a jegyzői tisztt Kelemen István kir. törvényszéki jegyző töltötte be.

Az esküdtbírói bíróság tagjaiul kisorsoltattak: Steiner Nep. János kereskedő Mohács, Razgha Gyula gazdatiszt Pécs, Lakits Gyula vállalkozó Pécs. Járányi István babos Pécs. Gadó Antal földműves Pécs, Ruepprecht István gyáros Pécs, Feuerstein János kereskedő Mágocs, Asztalos György szatócs Pécs. Sperl Vilmos kereskedő Pécs, Bence István földműves Cserkut. Rozmann András mészáros Pécs. Graumann Gusztáv mészáros Pécs. Pótesküdték: Lang Jakab kereskedő Pécs és Gianone Virgil bányagondnok Pécs Bányatelepen.

Az esküdték kisorsolása után következett elsőrendű vádolt. Apfel Gyula kihallgatása, ki a feltett kérdésekre eódja, miszerint buszonöteves, nagybársányi születésű; nőllen napszámos, vagyontalan. lopásért kétízben öt-hónapi fogsággal volt büntetve.

A vád tárgyat képezi, hogy Apfel Gyula 1899. évi november hó elsején Jeszenszky Ferenc földbirtokos, országgyűlési képviselő Rotkoci pusztáján egy kazal sarjut felgyújtott boszúból. Apfel Gyula kihallgatásakor a bűnügyre vonatkozólag értelmetlenül, akadozva körülbelül azt mondja el, hogy vádolt társa, Baumgartner István őt arra biztatta fel, hogy menjen Jeszenszkyék pusztájára méhekot lopni,

ha pedig azt nem találja, úgy gyújtson fel egy kazal szalmát boszúból, miután ezzel a boszúval úgy is tartozik Apfel — Jeszenszkynek, ki tíz évvel ezelőtt Apfelnek nála szolgált apját indokolatlanul elbocsájtotta. A tett elkövetését Apfel Gyula beismeri.

A gyújtogatásra vonatkozólag azután Baumgartner Istvan vádlottat, mint tanut hallgatták ki.

A két három tanu kihallgatása után, a kik a beismerésben levő vádlott, Apfel vallomását egészítették ki, a kir. törvényszék az ügyészség által beadott egyetlen főkérdést szövegezve felolvasta, majd *Déván Ottó*, kir. ügyész a bűnöség kimondására nézve teszi meg indítványát, valamint *Kelemen Mózes* dr. védőügyvéd is lendületes védőbeszédet mondott.

Az elnök kioktatja az esküdteket, a kik ezután visszavonultak a verdikt meghozatalára, melyet feltizenkettőkor hirdette ki.

Az esküdtek hétnél több szavazattal Apfel Janost szándékos gyújtogatás bűntetteben mondták ki bűnösnek.

A verdikt kihirdetése után a kir. ügyész, mint a védőügyvéd teszik meg a büntetés kiszabására vonatkozó indítványukat, mérlegelve a súlyosító, illetve az enyhítő körülményeket.

A kir. törvényszék aztán gyújtogatás bűntettéért 5 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére ítélte a vádlottat. A vizsgálati fogság fejében öt hónapot kitöltöttnek vett a kir. törvényszék.

Védő és közvádoló, valamint a vádlott megnyugodtak az ítéletben.

Közgazdaság

□ A baromfitenyésztés tanítása.

Sokszor hangoztatott panasz, hogy a földművesnép leányainak gazdasági nevelésével nem törődnek elegendő. Fontos és érdemes feladat volna mihamarabb kipótolni ezt a hiányt. Külföldön nem egy követendő példát látunk erre nézve. Franciaországban, Remes közelében, Coetlogonban egy tejgazdasági iskola működik egy nő, Bodin asszony, vezetése alatt s a tanítás kiváló módja által a falusi leányok nevelése körül nagy érdemet szerzett. — Ez irányban még több történet Belgiumban, a hol az üdvös hatás maris észrevehető a földművesnép körében. A gazdasági nevelésnek van egy ága, a melyre, mint igazán hasznosra és jövedelmezőre fel kívánók hívni a figyelmet s ez a baromfitenyésztés. A párisi nemzetközi gazdakongresszuson egy kiváló szakferfi, Ernest Lemoine fejtegette, minő hasznot huzhatnak ennek műveléséből. Egy régi közmondás szerint — a gazda szeme növeli a marhat. — Hát még a gazdaszony szeme a csirkét, kacsát, a baromfiudvar szárnyas lakóit. Ezeknek nevelési módját ép úgy elsajátíthatjuk, mint minden más tudományt, a legegyszerűbbtől a legmagasztosabbig. Mert valóban tudománynak nevezhetjük a baromfitenyésztés alapos ismeretét, a fajok megkülönböztetését, jellegzetes jó és rossz tulajdonságaik tanulmányozását s az éghajlat és viszonyokhoz való szakoktatásukat. Megtanuljuk, mint egyéb mesterséget, mert mint az, szabályokon alapszik, a melyeket a gyakorlatban helyesen kell alkalmaznunk. Ez a tudomány arra is megtanít, hogy a baromfiudvar nem megvetendő működési ter, hanem a gazdaság oly ága, a mely okszerű és helyes kezelés mellett biztos es nem csekély hasznot hajt. A baromfitenyésztés tanítása nem csak anyagi de erkölcsi hasznot is szül. A falusi nép asszonyait, leányait szorosabban fűzi a röghez, a melyen jövedelmező foglalkozást üzhetnek. megszeretteti velük az anyaföldet s ekként fontos szerepet játszik azon módszerek közt, a melyek a falvak nagymérvű s veszedelmes elnéptelenedésének megállítására alkalmasak. Ezek oly hasznos eszmék, a melyeket nálunk is érdemes volna terjeszteni, annál inkább, mert akadnak sokan asszonyaink közt is, kik a libát csak föltálatva szeretik.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 5 en. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Ház mai ülésén *Percel Dezső* elnökölt s a trónörökös házassági javaslata volt folytatólagosan napirenden.

Polónyi Géza beszélt csak a javaslatához. Kijelentette az Ugron-frakció nevében, hogy a javaslat becikkelyezéséhez nem járul hozzá. *Szell Kálmán*nal és *Horánszky Nándor*ral polemizálva fejtegette, hogy a javaslat ellene van az alkotmánynak és még a Hausgesetz-el is ellentétben van. A házitörvényt *Szell Kálmán* nem ismeri. Azután a házitörvényről beszélve felemlíti, hogy az még sok félreértésnek, zavarnak lesz az oka. Annak áldozata *Orth Janos* is, kit főhercegi rangjától megfosztottak. A főhercegi utódot is tevesen értelmezték, mert az eiferdiése a pragmatika szankciónak.

Polónyi Géza a szélsőbal zajos helyeslése között kibeszélte az egész ülést. *Eötvös Károly* és *Szilágyi Dezső* holnap beszélnek.

TAVIRATOK.

— **A király Budapesten.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A király ma reggel Gödöllőről a fővárosba érkezett. *Ernuszt Kelemen* le tette a király kezébe a titkos tanácsosi esküt. Utána általános kihallgatás volt, melyen első sorban a főrendiház elnökeit fogadta a király, ki holnap délutánig marad Budapesten.

— **Elhalasztott főhercegi vadászat.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Pancsováról távirják, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg szombaton Zimonyból külföldi hajón odaérkezett. A főherceg nyomban a vadászterületre hajtattott; azonban a kedvezőtlen idő miatt a vadászatot januárra elhalasztotta. Tegnep este visszautazott Bécsbe, hova ma reggel érkezett meg.

— **Petőfi emléktábla a Pilvax kávéházban** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A oronaherceg-utca egyik régi emeletes házában van a régi Pilvax kávéház, a mely 1848 ban *Szabadságcarnok* néven volt ismeretes. A történelmi nevezetességű helyiséget, a hol az akkori *„Közvélemény asztalánál“* készült a nemzet kívánságát kifejező 12 pont, a hol naponta összejöttek a nemzet ifju vezérei, a hol először szavaltta *Petőfi* a *„Talpra magyar“*-t, most díszes emléktáblával jelölte meg a főváros polgársága. Az emléktábla leleplezése vasárnap délután 4 órakor folyt le nagy ünnepséggel, a melyen dacára a nagy esőzésnek rendkívül sok közönség jelent meg. A kávéház helyiségébe a közönségnek csak igen csekély része fért be, a nagy tömeg az utcán tolongott s a rend fenntartása *Laky Imre* rendőr-fogalmazó érdeme. *Klein Pál* elnök megnyitó szavaira a kávéház bejárata fölött elhelyezett tekete márványtábláról lehullott a lepel és rajta aranybetűkkel a következő sorok voltak olvashatók:

„Ez a kávéház volt 1848-ban a szabadságcarnok.

Itt gyűltek össze a szabadságért lelkesülő ifjak.

Itt szavaltta *Petőfi Sándor* legelőször a *Talpra magyar*.”

Az emléktábla midőn láthatóvá lett, a Ganz-gyár koszorus dalköre rázendítette a *„Magyar Golgotha“* című éneket, mire *Jókai Mór* lépett az emelvényre és a közönség lelkes eljenzése között emlékezett vissza a 48-as időkre, a midőn e falak között harmadmagával *Petőfi Sándor* és *Vasváry Pállai*, mint a 48-as ifjuság vezérei először hirdették világra a szabadság eszméit. — Szavait, melyeket a mai ifjuságba helyezett bizalmával

és reményével fejezett be, meg-meg szakították a dörgő eljenzések. — Utána *Szentmiklósi József* szavaltta el ez alkalomra *Petőfi*hez írt odáját. — Majd *Lakatos Miklós* országgyűlési képviselő mondotta el alkalmi beszédét. — *Taksonyi József* következett ezután a sorrendben s elszavaltta *„Pilvax“* című alkalmi költeményét, a közönség ostromlan tetszése mellett. Beszédet mondott még *Bárány Géza*, a műegyetemi kör szónoka, dr. *Schweighoffer Ferenc*, *Degré Alajos*; költeményt szavaltak *Lukács Janos* és *Bénári Ágoston*. Az ünnepély végeztével a közönség *Krivácsy József* 48—49 es tüzerezedest kívánta haláni, a ki engedve a kívánságnak, telkes szavakkal emlékezett meg a 48-as eseményekről és a mai ifjuságot az elhullt hősök nemes példájára buzdította. Az ünnepély a Szózat eléneklése közben ért véget.

— **A Szent Imre Egylet zászlószentelése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A budapesti tudomány egyetemi romkath. ifjuság *Szent Imre Egylete* tegnep délelőtt 10 órakor tartotta zászlószentelési ünnepet az egyetemi templomban. A templomot ebből az alkalomból nagy és díszes közönség foglalta el. A szentélyben ott voltak: *Zichy Nándor*, gróf, *Esterházy Miklós* herceg, ifj. *Zichy János* gróf, *Rapaics Rajmond* az egyetem rektora, *Vermes Antal*, budavári apátplebános, *Major Ferenc*, dr., *Meszlényi Pál* *Buzáth* Ferenc országgyűlési képviselők. Özv. *Majláth Györgyne* grófné zászlóanya helyettese: *Majláth József* grófné, *Apponyi Albert* gróffal érkezett. Ezután a Szent Imre Egylet tagjainak és az egyetemi ifjuságnak tölvonulása következett. Az egyetemi ifjuságot zászló alatt apai *Mihályi Péter* köri elnök vezette Pont tíz órakor érkezett *Császka György* kalocsai érsek. A főpapot *Várossy Gyula* pápai praelátus, szeminariumi kormányzó és *Krissán Mihály* pápai kamarás, szeminariumi igazgató fogadta. Misemondás után, amelyet fényes papi segédlettel *Császka* érsek szolgáltatott, az egyetemi zászlónak megáldása és megszentelése következett. A szertartást a zászlószegecsek beverése fejezte be.

— **Blaháné örökös szerződése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Blaha Lujza* fényes jubileumának betetőzése lesz a művésznőnek örökös szerződötése a népszínházhoz. A javaslat, mely évi tizenkétezer koronát kíván biztosítani a nagy művésznőnek, a népszínházi bizottság előtt fekszik s mint értesülünk, a jubileumi ünnep hatása alatt az intéző körök megígérték hozzájárulásukat a méltányos terv megvalósításához. A *Blaha-est*ének édekes ötlete volt az az *„Aranykönyv“*, melyet B. *Virágh* Béla hírlapíró a helyzinen szerkesztett. Egy erre a célra elkészített aranykönyvbe az ös-zes jelen voltak beleírták neveiket és ezt a kedves emlékül szolgáló autogram gyűjteményt az Ország-Világ szerkesztőse fogja *Blahánának* atnyújtani.

— **Szuppán Vilmos jubileumához.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Szuppán Vilmos* kir. tanácsos, az állami felső leányiskola iskola igazgatójának negyedszázados jubileuma alkalmából az intézet növendékei ösztöndíj-alapra kétezer koronát gyűjtöttek és átadták az ünnepeltnek, hogy hova fordítása iránt tetszése szerint rendelkezék.

— **Eletunt henteslegény.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Kósa György* 24 éves hentes legény tegnep délben lakásán eddig ismeretlen okból föbelötte magát. Haldokolva vitték a Szent-István kórházba.

— **Hűtlen tisztiszolga.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata) *Jagovich Kálmán* honvéd hadbiztost Budapesten a szolgálja meglopta, azután megszökött. A hűtlen legény 305 forint készpénzt meg két nadrágot vitt magával s mikor megszökött, polgári ruhát vett magára. Alacsony termetű, szőke, 22 éves budapesti születésű, torradásos nyaku ember. Fekete puha kalapot, sűrű felöltőt, sárgás plüs gallérral, sötétkék ruhát, sima uj cipőt hord. Valószínű-

leg társa is van, a kit szintén nyomoz a rendőrség. Feszt Károly rovott multu ember, s már két ízben ült fegyházban betöréses lopások elkövetése miatt.

— **Öngyilkos építész.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Geel Illés építész tegnap hajnalban Budapesten a Rókus-kórház előtt eddig nem tudni, mi okból, főbe lőtte magát s szörnyet halt. Az öngyilkos holttestét a boncoló intézetbe vitték. Az illető az Aggteleki-utca 15. számú házában lakott s még tegnap délelben távozott. Hogy mi vitte a még csak 45 éves embert végzetes tette elkövetésére, senki sem tudja. Halálát feleségén kívül két gyermeke gyászolja.

— **Öngyilkosság széngázzal.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Stefán István pénzügyminiszteri hivatalnok felesége, született Bauer Anna, az éjjel Budapesten Batthyányi-utca 36. számú lakásán eddig ismeretlen okból széngázzal megölte magát. Az este jól megrakta vaskályháját, azután csövét kivéve ágyába feküdt. Ma reggel miután nem mutatkozott, a házbeltiek behatoltak szobájába s ott találták elkékvülve holtan. Bevitték a boncoló intézetbe.

— **A Braganzai herceg váltó ügye.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A braganzai herceg váltóügyében a rendőrség ma a következő hivatalos értesítést adta ki: »A tegnapi reggeli lapok a braganzai hercegnek Lukács-Lefkócs Mátyás és Varga Antal elleni fenyítő főljelentéséről hoznak többekévéb téves közleményeket, a melyek helyreigazításul a rendőrség a következőket tudatja: A rendőrség az eddigi nyomozás során bebizonyítottan veszi azt, hogy Lukács-Lefkócs és Varga a herceg által kiállított 4000 koronáról szóló váltót 40.000 koronára hamisították s a nevezetteket ezért a rendőrség le is tartóztatta.

A mi a téves közlemények eredetét illeti, arra nézve a rendőrség nézete az, hogy azok Lukács és Varga környezetétől és oly célból lettek a lapokhoz beküldve, hogy a feljelentő herceget a nyilvánosság előtt való meghurcolás utján feljelentésének visszavételére bírják, a mint ez épen Lukácsot illetőleg, ilyen indokból már többször is megtörtént.

— **Öngyilkos bádógos.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Szenetra Péter bádógos Budapesten Dembinszky-utca II. szám alatt levő lakásán főbe lőtte magát és meghalt. Tettének okát nem tudják. Holttestét az orvostani intézetbe szállították.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIZS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Ki volna hajlandó
egy 9 éves keresztény
leányt
örökbe elfogadni.

Bővebbet Pucher-utca 11. szám alatt.

Legfinomabb faju,
válogatott és kézzel szedett
téli-almák

nagyobb mennyiségben kaphatók. Martinca pusztá Szlavonia.

Bővebbet Pécsset Papnövelde-utca 6. sz.

Látképes levelező-lapok.

Pécs városa és környéke legszebb részeiről felvett és legszebben elkészített **látképes levelező-lapok** 10 darab **20 kr.**

Schönwald R.-nél

Király-utca, városház-épület.

Zeneművek

katalógusát

zongora

harmonium

hegedű

gordonka

czitera

kamarazene

zenekarok

gitár

ének

kettősök, hármások

tanulmányművek

stb.-ről küld

INGYEN

és bérmentve

MAASS OTTÓ

zeneműkiadó és kereskedő WIEN, VI/2. Mariahilferstrasse 91.

Könyvelő

délutáni, vagy esti megfelelő foglalkozást keres. Szíves megkeresésck »M« poste restante főpósta kéretnek.

Pécs belváros **Király-utca 36.** számú házában

egy tágas bolthelyiség

3-ajtóval, jelenleg fűszer-üzlet, lakással együtt a jövő **május 1-ére** bérbeadandó.

..... Angol

Thea-szalonna,

husos .....

..... Valódi

Debreceni

..... szalonna és kalbász

Naponta .....

Bécsujhelyi és Szepességi

tormás kalbász .....

Prágai, Kassai és Gráci sonkák.

Nagy választéku

különféle .....

felvágottat

ajánl .....

Nick A. K. Pécsset,
 (Bazárudvar.)

Pécs város és vidéke gazdaasszonyainak

a kellő helyen való takarékosága valódi művészet, állítja

KÖSZL JÁNOSNÉ kereskedő-cég

PÉCSETT, (Irgalmasok utcája 24. sz.) a „fehér kakas“-hoz.

Ezen cég ajánl **igen olcsón**, míg a készlet tart:

1 kg. kávé nyersen 1 frt 12 krért)
 1 » » » Ma-
 nilla minőség, Cuba
 és Ceylon csak — 1 » 36 »
 1 kg. gyöngykávé — 1 » 50 »
 1 » Cubakávé finom 1 » 60 »
 1 » » legfin. 1 » 80 »
 1 » Mocca » arabiai 1 » 80 »
 1 » Arany Java kávé 1 » 80 »
 1 » legf. pörkölt » 1 » 50 »

Pécs város és környékének közönsége hogy tudja meg, hogy mily olcsó és jó kávé árul Köszl, ha nem hirdeti?

A szesz és pálinka árának nagy adója dacára, míg a készlet tart, minden versenyen felül, eddig még nem létező áron ajánl:
 1 liter jó rumot — — — 50 krért.
 1 » finom és igen erős, zamatos rumot theához — — — 90 »
 1 palack *Tipp-Topp* nevű rumot, mely minden versenyen felül áll, 0-35 literes 50 kr., 0-7 literes 1 frt. — **Egyedüli elárúsítás a »fehér kakas«-nál.**

1 liter legfinomabb **jamaikai rum** — 2 frt.
Cognac — 0-35 liter 55 kr., 0-7 liter 1 frt.
Thea, finom, 10 deka csak — — 40 kr.
 Legfinomabb **orosz karaván thea**
 10 deka — — — — 80 kr.
Cukor, leipnik—lundenburgi, — 1 kg. 44 kr.
 » » » kocka 1 » 46 kr.
Porcukor, saját őrlés 1 kg. — — 48 kr.
Liszt 00, kilója csak — — — 14 kr.

1 kg. **padló-lakk**, 2 óra alatt tökéletesen szárad, nincs szaga, a legjobb s legszebb áru, csak 80 kr.

Továbbá **mindenféle fűszer-áru a legjobb minőségben** és a **legolcsóbb áron** szerezhető itt be.

Szíves pártfogást kér,

teljes tisztelettel

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan elküldetnek.

Köszl Jánosné.